

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

adalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

| | | |
|--|---|---|
| <p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Tompai Mihály-utca 10. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás. Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.</p> | <p>Felölős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN. Kiadó laptulajdonos: ID. RÁBELY MIKLÓS.</p> | <p>Az előfizetés díja: Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona. Egyes szám ára 20 fillér. A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér. Nyilttér sora 40 fillér.</p> |
|--|---|---|

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetés és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Tiszta vizet a városnak.

A mi székvárosunk, melyet a török időkben már Rimaszombatnak neveznek és az újabb korban Magyarországon mindenki csak úgy ismer, hogy Batyi — nem egy-két száz éves telepítvény.

Már a régiek szép jövőt szántak e városnak, midőn a kanyargós Rima partján, a sziklái és pokorági hegyekből lehengerített kövekből az első fundamentumokat lerakták. Volt alkalmunk egy XV. századbéli térképet látni a város alaprajzáról, melyen a város főutcai egy szabályos négyszög tengelyében, illetve központjában pontos mérnöki számításon alapuló terv és izlés szerint a mostani Erzsébet-téren futnak össze, a mellék utcák pedig párhuzamosan kifogástalan szabályos alakban és az egyenes irányában metszik a főutcaikat és végződnek a Rima balpartján.

A Szijjártó-utczát és az ugynevezett Rimapartot kivéve a város alapja ma is a régi, különösen a Tompa, a Kmety, Szentpéteri és Thököly utcák azok, me-

lyeknek alakjuk mai formája a több száz éves alapokon lerakott nyomon áll.

Törés, mely szegletet alkothatna ez utcákban, nem észlelhető. Helyenként előfordul ugyan, hogy egyes házak fronttal kiugranak a rendes vonalból az utcára, de már ez az újabb építkezéseknél, mikor még nem létezett építési szabályrendelet, a korlátlan építkezéseknél történni lehetett meg.

Szépészeti szempontból helyes lenne ezeket a frontokat letaragni, de az ma már csak kisajátítással történhetne meg, a mit költségkimelés szempontjából ez időszert nem követelhetünk.

Legtöbb vágyunk és kívánságunk azonban immár teljesült, mert a vízvezeték és csatornák létesítése már csak rövid idő kérdése. A beavatottak azt állítják, hogy a folyó évben még a hó leste előtt készen lesz az. Mi azonban megelégszünk azzal is, ha csak 1912. év őszén lesz készen. Mert ez az egy esztendő nem numerus egy ily régi város történetében.

E két fontos egészségügyi és kényelmi mű elkészülte esetén a régi bűnök és

mulasztások meglesznek bocsájtva és városunk egy századdal ugrik előre. Merjük állítani, hogy kicsi keretéhez és lakossági számához arányitva talán egyedül lesz városunk ily formában berendezve.

És hozsanna azoknak a világos fejű városi atyáknak és vezérlő embereknek, kik nem engedték magukat a bezsindelezett fejű és régi gondolkozásu nagy schlagerek által leütni.

Néhol ugyan észlelünk még ma is zugolódást, hogy honnan fogja a város az ezzel járó költségeket fizetni. Hát hiszen ezen művek maguktól fel nem épülhetnek s ma mindent meg kell fizetni. Ha azonban a terveket és a költségvetést s a finanszírozást komolyan vizsgálat alá és ezerúza hegyre vesszük, akkor megtaláljuk a kalkulust és merjük állítani, hogy ennek következtében a város nem fog esődbe kerülni, sőt rövid 10 év alatt már fogja érezni áldásos eredményét.

Először kisebb lesz a halandóság, azután pedig igyekezni fog mindenki jövő városunkban keresni és megtelepedni, mert felső Magyarországon egy igen

TÁRCZA.

Régi hivek.

(Gacsály, 1911. júl. 6.)*

I.

Kijárok olykor késő téli korban
S fésző virágról s lombról álmodom:
Midőn hűselve boldogan daloltam,
Szép lombos erdő! — enyhe árnyadon.
Szárnyán a könnyű röpke képzeletnek
Tavaszon im visszaérkezett,
S egymást ölelve együtt rám nevetnek
Letűnt remény s ujult emlékezet.

Im' most a kettő egybejárászik újra,
De nem vagyok most velük egyedül:
A jó barátok régi koszorúja
Hiányosan bár, mégis egybegyül.

* Azok, kik 1865-ben Sárospatakon tették le az érettségi vizsgát, a múlt évben a 45-éves találkozó elhatározták, hogy míg kettő lesz közülük életben, minden évben egyiknek másikkal vendégszerető házául találkozni fognak. E határozat alapján a fent jelzett napon Szombathely Ödön nyugalmazott főszolgabíró és földbírtokos úri hajléka fogadta magába a volt iskolatársakat, kik közül megyékben Bodor István tanár és Csabay Pál esperes működnek. A vendégszerető házigazda szívélyes meghívására 14-en jelentek meg a 25 élő tagja közül ez osztálynak. S habár alig volt több a felénél, de a távolmaradottak, kik elmaradásukat egytől-egyig kimentették, kiegészítette a számot, sőt jóval felülmúlta az a díszes vendégkoszorú, mely Szatmármegye közeli és távollevő intelligenciájából a talál-

Oh ők megértik megijult kedélyvel,
A mit feléjük zeng a jövevény:
Tavaszi leheli illatát ma széjjel.
E szép napon közéljük illem én.

Ti régi társak, a kiket ma látok,
Ez ifju álom leng ti rajtatok:
Akkor remény volt: hogy mint jóbarátok
Az iskolától elbucszatatok.

Sok szép virágát elvívék az évek,
S már csak az emlék hozza onnan át . . .
A jövevény hadd zengje most tiétek
A tél korában a tavasz dalát.

De hát tavasz lett? . . . Vagy van a világon,
Mi tél korában vénnek is virul?
Madár csiesergést hallat száraz ágon
S remény dalát a vének ajkiról?
— Ma látok ilyet. Ajkam róla dall ma,
S érzem, hogy hangja szivetekbe jut.
Egy hosszú élet legdrágább jutalma,
Ha lelkünk hinni és szeretni tud!

kozóra összegyűlt. Az ünnepegy- istentisztelettel kezdődött, melyen Bartha Mór ref. lelkész mondott lélekemelő alkalmi imát, mely könnyekig meghatotta a zsunólásig megtelt templom közönségét. Az istentisztelet után barátságos lakomára gyűlt össze a vendégsereg s szíves házigazda urilakában, hol a háziasszony és nővére azzal a büvölő és bájos magyar vendégszeretettel, mi csak a magyar nőknek a sajátja, bilincselték le a megleltentek mindenikét. De emelte az összejövetel fényét az, hogy a vendégek között ott láttuk Csengey Gusz. av. eperjesi akadémiai tanárt s jeles költőt is, ki a sok felkészült között a fenti két versben üdvözölte a megijult véneket. A jövő évi találkozás Tyukodon lesz Uray Lajos földbírtokosnál. Vajjon ott lehetünk-e még?

A régi hivek im' hogy egybegyűltek,
Az első ut az Ur házába vitt;
Emlékeikben hogy fellelkesültek,
A szeretetben felemelt a hit.
A ki szeret s hisz, az nem élt hiába,
Akármilyen földi pályabér;
Hervadhatatlan csak a hit virága
S a hü barátság, mi sirig kisér.

II.

Kik a bölcs tanítást együtt hallgattátok
Az iskola padját együtt koptattátok,
Kik azóta messze szerteszéjjel laktok, —
Régi jó cimborák újra együtt vagytok.

Hej bizony régen volt, mikor a remények
Délbábját üzték az ifju legények:
Ki-ki jókedvűen a bolondját járta,
Bübbájjal telt a szív s kiürült a tárcza.

Mint virágok kelyhén a csapongó lepke,
Csapongott szivetek vállalkozó kedve,
Kereste dévajul a lány szíve nyitját,
Rejtegette aztán vallomás titkát.

Hol vagytok ti Juczik, Fánik, Pólik, Julesák,
Kiknek meglették ifju szívük titkát? . . .
Ki rájuk akadna, esodálkoznék szörnyet:
Egyik is, másik is, mint nagymama görnyed.

Hej bizony régen volt, mikor utoljára
Ti összeültetek bucsulakomára:
Azóta megviselt sok hosszú év utja,
S kopaszon fehérlik a fejetek bübja.

egészséges és modernül berendezett városunkat fellendíteni és még hiresebbé tenni.

Annál is inkább nyugodjunk belé, mert talán a sors rendelése teljesedett, midőn századokkal ez előtt a sziklasi hegyek köveiből építették városunkat, most pedig annak csörgedező forrása fogja lakosságunk szomját kielégíteni s azt a sok piszkot, mely ma még található, leöblíteni.

csatornázás létesítését, mert ez fogja városunkat fellendíteni és még hiresebbé tenni.

Vármegyei ülések.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közig. bizottsága f. hó 10-én tartotta *Bornemisza* László főispán elnöklete alatt rendes havi ülését. Az ülésen a tagok szép számmal jelentek meg és mindvégig élénk érdeklődést tanúsítottak az egyes ügyek tárgyalásánál.

Egy város egészséges fejlődését e nélkül el sem lehet képzelni és balga gondolkozású emberek azok, kik azt hangoztatják, hogy mi már ennek úgy sem vesszük hasznát, az utódok pedig építsenek maguknak.

Kérdjük, hogy vajjon nem egy örökséget hagyunk-e az utódoknak akkor, mikor az elvállalt terhek egy jó részét még mi magunk is képesek leszünk kifizetni. S vajjon nem szerencse-e az, ha megterhelt vagyont hagyunk ugyan az utódokra, de az a terhes befektetések következtében 10—20 %-al emelkedik értékében.

Mikor sok a vagyon és gyümölcsözletlenül hevernek a pénzértékek, ez a mai helyes gondolkozás és rálépés a kor által parancsolt fokozatos fejlődés lépcső fokára.

Lehet, hogy hasonlatunk sántit, de ma azokat az ingatlanokat keresik, melyek megterhelve vannak, mert azok a birtokok vannak jól berendezve és felépítve, melyeken a befektetés folytán törlesztéses kölesönterhek pihennek.

Igy építik a vasutakat jóformán semmiből, így keletkeznek gyári és ipari vállalatok s így épülnek a nagy városok. A pénz és hitel tehát az, mely a mai korban minden vonalon dominál s ha szerencsés kezekben van, ha nem is hirtelen, de idővel biztosan meghozza a maga gyümölcsét.

Ne ijedjünk meg tehát a város megterhelésétől, hanem fogadjuk megnyugvással és szimpátiával a vízvezeték és

a földrengéstől majdnem összedült az Úrnak 1911-ik esztendejében.

De mi lett volna akkor, ha a rengés-ingás nem áll meg félpercz alatt, hanem tovább tart és perczeken, óranegyedeken, órákon át tartott volna a földmozulás? Mint a gyermek építette kártyavárák az asztalon összedülnek az asztal legkisebb rázására, úgy omlottak volna össze a gazdag Alföld szépen fejlődő városai és úgy dőlt volna romokba szép fővárosunk: Budapest. És a késő unokák hirdették volna egy évszázaddal később, hogy az Úr ebben az esztendőben meglátogatta az ő magyar népet! A mint most hirdetni fogja a krónikás, hogy 1911. július 8-án hajnalban földrengés rémitette meg a „Nagy Alföld” népét és az emberek kiugrottak ágyaikkól, Isten nevét remegve kiáltották, kiszaladtak az utcákra és terekre és ott várták a következő pusztulás idejét, de az nem következett be. Ezuttal elég volt a rémület, az üdvös félelem: nagyobb baj nélkül elvonult a pusztulás ideje. De Kecskemét derék lakosai még vagy két éjjel a piacon táboroztak, nem merték éjjeli szállásra megrongált, ingadozó házaikba vonulni és félelmük nem volt alaptalan, mert a megújuló kisebb rengés tényleg rombadöntött egynehány nagyon dűledező házat.

Az is érdemes a megemlézésre, mint erkölcsi jelenség, hogy a mások kárán akkora hasznót akart huzni az emberi kapzsiság, hogy a munkások egy órai munkáért 12 korona bért követeltek, mikor a sok megrongált ház helyreállítására fölhívták őket, úgyhogy Kecskemét városa kénytelen volt a katonasághoz fordulni

kellő víz hiány miatt kellő mértékben ki nem használható. A miniszter tehát megbizta őt és tanulmányi utra küldötte ki külföldre, hogy mi módon lehetne e helyet megfelelő víz mennyiséggel ellátni. Szerzett tapasztalatai és méretei, valamint a gazdasági szakértőkkel végzett számításai alapján arra az eredményre jutott, hogy a nagyhegyi legelőn 3000 drb marhát lehetne nyári legelőn tartani s ma mivel víz nincsen, csakis 600 drb marha él a legjobb esetben, melyet minden nap lekell hajtani itatni. Ha azonban egy nagy vízgyűjtő medence (cziszczerna) építették, melynek költsége 30000 koronába kerülne, a 3000 drb marha az egész nyáron át megfelelő ivóvíz mennyiséget talál. Erre vonatkozó munkálatai és terve már készen van s azt a miniszterhez kimerítő jelentése kapcsán fel is terjeszti. A bizottság örömmel és köszönettel vette tudomásul ezen intézkedést.

A rendes ügyek a megfelelő elintézésben részesültek és a vármegyei közigazgatás zavartalan menetéről kellő tájékoztató és megnyugtató adatokkal szolgáltak.

Végül az alispánhelyettes még jelentette, hogy *Rimaszombat* város területén figyelemmel a tenyegető koleraveszélyre a vmegyei főorvossal és v. polgármesterrel a vizsgálatok megtartattak és a fertőtlenítés is foganatosítottatott

Állandó választmányi ülés. A f. hó 17—18-án megtartandó vármegyei közgyűlést megelőző állandó választm. ülések f. hó 11, 12 és 13-án tartattak meg. Ennyi időt vett igénybe a hosszú és közölt tárgysorozat, mert a választmány a régi gyakorlathoz képest, minden egyes ügydarabot behatóan tárgyalta le és készített elő a közgyűlésre. Az állandó választmányban *Bornemisza* László főispán elnököt, ki mint elnöklő főispán a legéberebb figyelemmel kísért mindent ügydarabot s az ő ismert kiváló közigazgatási elméleti és gyakorlati képzettségénél fogva nem késett egyetlen ügydarabról sem iránytmutató megjegyzését és véleményeit nyilvánítani. Az alispáni tisztelet dr. *Fornet* Gyula vármegyénk képzett főjegyzője töltötte be teljes szakértelemmel és teljes megaláztatásra és elismerésre.

A választmányban az első napon, a mikor a fontosabb ügyek soronkívül vétettek tárgyalás alá, a tagok szép számmal jelentek meg. Így jelenvoltak: *Bobok* Tivadar erdőmester, *Fáy* Gyula, *Fáy* Árpád, *Farkas* Zoltán, br. *Hámos* László, br. *Hámos* Antal, *Hámos* Aladár, *Kubinyi* Géza, dr. *Löcherer* Tamás, *Máriássy* Andor, *Samarjai* János, *Söldos* Árpád, *Szabó* László és *Széman* Endre. Az első tárgy volt az alispánhelyettes főjegyző nagy gonddal kidolgozott ter-

munkaerőért. Hát hiszen nem mindig bántak a munkással igazságosan és emberségesen, de azért becsületes ember nem szokott a mások kárán ekkora uzsorakamatot huzni!

Hát a földmozulás és az ijedelem hulláma végigcsapott a félországon és szeliden elsimult például *Rimaszombat* határain, ahol sokan azt sem tudtuk, hogy az ország közepén milyen ijedelmet állott ki éjjel a lakosság.

Mi nyugodtan aludtuk álmainkat és kevesen tudtak arról, hogy az éjjel érdekes és ritka természeti tűnemény folyt le: földrengés volt. Tudakozódtunk, végre aztán saját kiadóhivatalunkban megcsíptünk valakit, aki tanuja volt annak, hogy a földrengés szélső hullámai *Rimaszombatot* is szeliden hintázták egy két másodperczig. Ez a tanu *Rábely* bácsi, ami kedves *Miklós* bátyánk. Ő alatta megingott egynehány-szor az ágy, úgy hogy fölkelte ágyából és látta, hogy a szobájában alvó unokája ágya szintén megingott. Az óra éjfélután 2¹/₄-et mutatott, tehát az időpont összevág az alföldi földrengések idejével. Egyéb baja nem történt *Miklós* bátyánkknak, amint azt a lap rendes és pontos összeállítására és megjelenésére is bizonyítja.

Az ágyak iránya hosszában kelet-nyugati és ebben az irányban hintáztott az ágy, ez tehát arra mutat, hogy a földrengés iránya is kelet-nyugati volt, bár ezt a függőlámpák kilengése mutatta volna meg biztosabban.

Az állatoknak biztosabb érzékük lehet a földrengésre nézve, mert például *Budapest*en feltűnő volt, hogy a lovak az istállóknak egész éjjel nyugtalanul dobogtak és az Erzsébet-tér verebei éjjel is csiripeltek a fákon. Ezek bizo-

Elmult a szép idő. — Furcsa is az élet,
Olyan, mint az álom, hogy ha végig éled;
A mi rossz volt benne, azt hamar feledjük,
De a java részét gyakran emlegetjük.

No de sebj! azért még vitézül élünk,
Sok aszott legénynyel még ma sem cserélünk;
Bár ha már nem lehet szebb jövőt tervezni,
Legalább van mire visszaemlékezni.

Földolog az, hogy ma újra együtt vagytok,
Oregon is itju jókedvvel mulattok.
Föl a pohárral hát, rajta vigan — hátha
Megenyhül a köszvény s kienged a nátha.

Van jó borod gazda, töltsed a pohárba! —
Éltetek fonalát nyujtsa még a Párka;
Ki-ki közületek még sok évet éljen,
A dédunokáknak szép multról regéljen.

No de ma nem nézünk hátra, sem előre;
Mienk a szép jelen, szücsöljünk belőle:
Egy két kvaterkától a szív kedvre lobban,
Hát ez a másik vers. . . Melyik tetszik jobban?

Csengey Gusztáv.

Földrengés.

A magyar „Nagy Alföld” teknője alatt a mult héten elkezdett a föld hullámozni, ingadozni. A hullámozás, ingadozás, rengés szerencsére csak néhány másodperczig tartott, így is vagy 3000 ház repedezett össze a Duna, Tisza közén: Kecskemét városában. A híres város eggyel több nevezetességre tett szert: arra, hogy

jedelmes jelentése a közigazgatás állapotáról, mely megnyugtató képet nyújtott, hogy a közigazgatás menete zavartalanul folyt le az elmúlt negyed évben is. Az alispáni jelentés szépen emlékszik meg *Hieronim* Károly volt kereskedelemügyi miniszter váratlan elhunytáról; majd az idei fősorozás eredményéről, mely teljes rendben folyt le; különösen pedig a vashegyi és szirki vaskőbányákban május hóban lefolyt bányász sztrájkjéről, melyet azonban sikerült minden nagyobb mozzanat és rendezvény nélkül elsimitani s ma már teljes rend uralkodik a nevezett bányákban. Az alispáni jelentést helyesléssel és megnyugvással vette tudomásul a választmány, az egyes pontozatoknál pedig határozatához képest fog javaslatot előterjeszteni a holnap és holnapután megtartandó közgyűlésnek. Egyes fontosabb ügyeknél élénk eszmecsere fejlődött ki, de minden határozati javaslatát a választmány egyhangulag hozta meg. Most bővebben nem is referálunk, hanem a közgyűlés lefolyása után és eredményéhez képest fogunk az egyes fontosabb ügyekről bővebben beszámolni.

Iskolai értesítők.

A rimaszombati egy. prot. főgimnázium értesítőjét közli dr. Veress Samu igazgató. *Kubinyi* Aladárnak, az Igazgató-Tanács elhunyt elnökének szentel néhány emléklapot. Ez után következik az igazgatói jelentés a lefolyt évről, a mely a veszteségeket és uralkodó járványokat tekintve, valódi megpróbáltatás esztendeje volt a főgimnáziumra nézve. Az érettségit tett ifjúságot figyelmezteti a napjainkban fellépő szellemi forradalomra s ezzel szemben azt hirdeti, hogy „a két áramlat közt a középuton haladva rokonszenvünk teljes melegével legyünk munkásai annak a törekvésnek, mely a nélkül, hogy a lelkünkben élő s vallásos meggyőződésünk által támogatott idealizmusunkat lerombolná, a kulturatejlődésének kapuit az emberi szellem előtt nyitva tartja.“ A magyar pedig rá van utalva arra, „hogy jövődjét kizárólag nemzeti kulturájának kifejtése által biztosítsa.“ Ezek a sorok úgy hisszük, eldöntik az igazgatói utmutatás irányát a destruktív és nemzetellenes törekvésekkel szemben. Ezután az intézeti kormányzás ügyeit ismerteti, majd a beírásról, a tanítás menetéről és az egészségügyről tesz jelentést, továbbá ismerteti az iskolai ünnepélyeket, valamint az alapítványokról és adományokról számol be. A tanulmányi kirándulásokat Horváth Zoltán ismerteti. A főgimnázium Igazgató-Tanácsát és Tanári-Testü-

nyára érezték az előkészítő földalatti morajlást és zugást s a kisebb, embernek től sem tűnő lökések hullámzásait. Hogy az állatnak tökéletesebb érzéke és tájékozódási képessége van, mint az embernek, az előttünk nem újság, hiszen számtalanszor olvassuk vagy halljuk, hogy a ló vagy a kutya mentette meg az embert olyan veszélyek torkából, amelyekről az embernek sejtelve sem volt.

Ami magát a földrengést illeti, az a természeti tudományok világitása mellett olyan biztossággal, mint kétszerkettő négy, nem magyarázható meg. Sőt épen ahány földrengés van, annyiféle és egészben véve háromféle okot szoktak felhozni a földrengések magyarázására. Az egyik ok lehet a földalatti gázok és gőzök feszítő ereje, amely úgy emelgeti a föld kérgét, mint a fazékban forró víz a fedőt. Ez összefügg a vulkánizmussal, vagyis a földnek legalább is némely helyeken forrongó belső tüzes állapotával, amely ilyen helyeken hegyeket emel föl, vagy sülyeszt a mélységbe és rendszeren egy tüzhányó hegy tölcészerű kráterén át szabadul meg a fölösleges tüzes anyagoktól.

Másik ok lehet földalatti üregek és barlangok beszakadása, az ilyen üregeket a földalatti víz mossa ki és így egész országokat aláaknázhathat s az aláaknázott terület leszakad az üregbe, amikor már az egyensúly a magasabb helyen lehetetlenné válik.

Harmadik ok lehet a kőtömegek és földrétegek vegyi átalakulása, amely egyes rétegek lecsuszamlását okozza; ilyenkor egész hegyoldalak a völgybe sikamlanak alá.

A mi Alföldünk nem vulkáni vidék és hegy-

letét sorolja fel ezután; majd a végzett tanítási anyag következik s a magyar írásbeli dolgozatok címei a 4 felső osztályban. Az ifjúsági körök a következők: Tompa önképzőkör, Pósa-kör, Bethlen Gábor-kör, Ifjúsági sakk- és olvasókör, dalkör, hegedű tanfolyam, ifjúsági zenekar, tornakör, vívőkör, ifjúsági gyámintézet. A taneszközök rovatában a könyvtárakról és szertárakról szóló jelentés következik, ezek legtöbbszörre szép gyarapodást mutatnak. A házi tornaverseny leírása után az ösztöndíjak és jutalmak felsorolását olvassuk. — Az érettségiről szóló jelentés s az ifjúság névsora és általános osztályzata foglalja el a következő lapokat. Általános jeles 33, általános jó 47, elégséges 171, egyből bukott 41, kettőből 39, több tárgyból vagyis végleg bukott 25. — A statisztikai kimutatások után a tápintézeti jelentést olvassuk annak gondnokától. Itt 103 tanuló részesült jó és olesó ellátásban, évi 161 korona díjért, az intézet ráfizetett minden egyesre körülbelül 70 koronát. A jövő évi tudnivalók után a jövő tantárgybeosztás és a használandó könyvek jegyzéke szerepel mint újítás.

Az egri érseki joglyceum évkönyve. Bevezetőül a tanári kar véleményes jelentését olvassuk a jogi oktatás tervezett reformja ügyében. *Hubert* János dr. nyug. jogtanár nekrológja és *Udvardy* László dr. jogtanár kitüntetésének méltatása következik. A tanári kar az igazgatón kívül 8 rendes és 2 magántanárból áll. A vizsgáló bizottságok és tantárgyak felsorolása után a hallgatók névjegyzékét olvassuk. Összesen 117-en voltak. Ismertetik a kari könyvtárt, azután az irodalmi versenyt és jutalmazásokat. A lefolyt év történeti adatainak során az adventi és nagyböjti konferenciára beszédek sorozatát is olvassuk jelöl a gondos, vallásos nevelésnek. A statisztikai adatok után az évzáró ünnep leírása jön sorra, majd a vizsgálatok s a jogakadémiai kör szereplése és a menza akadémika ismertetése következik.

Széljegyzetek.

Aratás után úgy tesz a jó gazda, hogy kimegy a tarlóra. Végigméri fáradt tagjaival a tagot és szinte kegyeletes érzelmekkel tapossa a tarlót, meg a göröngyöt. Érzé, hogy valamilyen módon rokonságba került a földdel, melyet művelt, melyről aratott, mert a befektetett munka vérebe került és izzadt homlokának nem egy harmatesöppje öntözte meg.

Mikor azután halad, észreveszi azt is, hogy bár a tarlót kikezdi a gaz, mégis vannak pl. elhullott kalászkok, melyekért kár, hogy a tar-

oldalak sínesenek ott, így legvalószínűbbnek látszik, hogy óriási üregek beszakadása okozta a földrengést és az üregek középpontja vagy legmélyebb helye ott lehetett valahol Kecskemét alatt s így a zökkenések ereje oda futott össze, mintegy középpontba és majdnem katasztrófává nőtte ki magát.

Lóczy Lajos dr. kiváló geologusunk szerint ez a földrengés tektonikai jellegű, örvénylő, szökellő mozgásokkal.

Foizary Pál mérnök, mint lapunk más helyén írjuk, új elméletet állít föl. E szerint a földrengést az okozza, hogy más égítetek vilamos behatása megzavarja a földnek belső, híg, olajszerű rétegeit.

Az emberek ujabban már ritkán látnak olyan katasztrófákat, amilyeneknek nyomai a hajdankorból fennmaradtak és az ember elbizakodottságában hajlandó volt azt hinni, hogy nem is lesz többé katasztrófa, ime hát „szerencsés volt“ egy olyan bizonyítékot látni, hogy félpercz alatt mint omlik össze századok munkája és láthatja, hogy vannak az ő kurta eszén túltekvő okok is, amelyek a világnak felszínét megváltoztatják. Ilyenkor el tudja képzelni, hogy a föld átalakulása millió esztendőök nélkül is lehetségesek és bármilyen nagy tudós legyen is *Lyell*, aki a geológiába a esendes, észrevétlen átalakulás elméletét vitte be: az ő szép elméletét is halomra döntheti egy nagyobb szerű földrengés, amely országokat temethet el és szerencse, hogy most csak vagy félperczig tartott.

Sokan nem szeretik, ha embertőlötti erőkről beszélünk, amelyek az átlag embert rémületbe

lón maradtak. Van ezeknél silányabb, mely nem maradt a tarlón, hanem a csürbe került. Azért szorgoskodva lehajlik görbülő derekával és föl-szed egynehányat belőlük. Csak épen annyit, a mennyi úgy hevenyében utjába kerül. Ezeket mintegy bokrétába fogja és elviszi a többi közé, hogy a gaz el ne fojtja, hanem hogy életté váljanak . . .

Körülbelül ilyen hangulatos kép támad az emberben, mikor **Hanvay Zoltán**: „Elhullott kalászkok egy hosszú élet tarlójáról“ cz. művét forgatja.

Valósággal úgy látjuk a tisztas öreg urat, mint a munkában veritékezett becsületes gazdát az aratás után a tarlón. Ott jár; néha megáll. Tud és néha mereng. Tudja pl. azt, hogy mennyi van a csürben. Lehet, hogy több is van benne, mint a mennyit ő gondol. Mert ő sokat táradt, sokat küzdött, sokat tanult, sokat áldozott. Azért azután ezt a munkát viszonylatba hozza az elért eredménnyel és hálát ad az Istennek, hogy megáldotta a munkát.

Néha azután elmereng. A merengésben természetesen elfelejtkezik az ember a talajról, melyen áll és elkalandozik. Ilyenkor néha délibábót is kerget, melyben megtordítva áll minden. Ez a jelenség kalandossá teszi, sejtései támadnak. Észreveszi, hogy a messze távolban összeülekezik az ég a földdel és érzi, hogy a lét definíciója, meghatározása ingerli őt is. De azért érzi azt is, hogy ez egy örökös gordiusi csomó, melynél már sok rendszernek eltompult az éle és összedült. Épen azért, bár egyénileg merész meghatározásokra lendül, mégsem válik gögössé, hanem megadja magát, megálázodik és hisz . . .

Azután lehajol. Fölszed egy kalászt. Lehet, hogy ez nem a legjavából való. De azért föl-szedi, mert az övé. — Lehet, hogy ennek csak egy négyszemközt van jelentősége, de azért nem hagyja a tarlón, mert — hacsak egy-két szóban is — van egy kis kulturmozzanata és legfőképp azért, mert hozzáfűzi a tradíció, a — vér. Ez pedig a mindent nivellálni készülő korszelemben fontos, mert ez a korszelem épen a multnak összemorzolására törekszik . . .

Vannak azonban kalászkok, melyek jó, hogy nem maradtak a tarlón. Ezekből csokrot kell kötni, ezeket be kell vinni az élet örlő áradatába, hogy kenyérré, hussá, vérré váljanak.

Ezek azok a kalászkok, melyek az élet derült fényénél értek meg; melyek körül ott lengt a hitnek, a valódi erkölcsiségnek, erős hazatiságnak és elfogulatlan liberalizmusnak lágy tuvalma.

Azért bármennyire érzi is az ember a vádat, melyet épen a mű támaszthat, midőn ol-

ejtik iszonyu méreteikkel és egy földfeletti hatalomra utalnak, ahonnan minden erő és hatalom mintegy központból ágazik szét és az örökkévaló öntudat szálaival függ össze, úgy hogy emberi értelem belé nem hatolhat, csak sejtethi; mert az onnan áradó nagy fény úgy elvakítja, mint a nap fénye a belétekintő vakmerőnek a szemét. Pedig az emberfeletti erőnek megnyilvánulásai bár pusztító erejükkel testileg lesujtanak, de lelkileg fölemelik az átlag embert, mert az ember többségét, átlagát nem a szeretet ösztönzi az erkölcsi jóra, hanem a félelem, a rettegés a legtöbb erkölcsi jóságnak első, leghatalmasabb indító oka. Ez így volt világkezdetétől és így lesz az idők végezetéig. Ilyen az átlagember természete s aki őt teremtetten, legjobban ismeri az ember természetrajzát és erkölcsi életének rugóit.

Ha tehát hallunk vagy olvasunk nagyképű, a tudományos mázzal kérkedő fejtegetéseket a tegnapi földrengéssel kapcsolatban, amelyek pusztán fizikai alapra helyezkedve az iskolás gyermekek éretlen kérkedéséhez hasonlítanak; akkor jusson eszünkbe, hogy a világot kormányozó gondviselő Hatalom az ő örök tervei szerint úgy alkotta a fizikai és az erkölcsi világot, hogy egyik esetben az erkölcsi világ munkája nemesíti meg a fizikai világot, máskor alkalmas időben a fizikai rettentő erők emelik az ember erkölcsét, mikor borzasztó méreteikkel arra intik az eszébe elbizakodót, hogy az ő egész munkája annyi, mint a pehely a lehet előtt!

—hz.—

vassuk benne, hogy „magában véve is szokatlan az, hogy a mi kézirat gyanánt jelenik meg, arról nyilvánosan írjanak” (146. lap), mégis megmerjük tenni, mert ma különösen szükséges napirenden tartani minden olyan művet, mely az említett eszményiségek védőjévé alakult.

Mert szép kalász az, mely ott fakadt annak a belátásnak a talaján, hol a nőiséget bár modern szellemben, az anyagi hivatás szent termőföldjén akarjuk tartani. Szép az, ha érzelmünk föllázad a túlzó feminizmus emberileg véve soha be nem váló féktelenedése ellen; ha „télredobjuk” (79. lap) azokat a posványok fölött grasszáló erkölcselen műveket, melyekből a családi és társadalmi perverzítások mérges gőze fujdogál!

Szép kalász az, mely oda kívánczik az iskolák homlokára és „legerősebben opponál azon rémgondolat ellen, hogy a vallásoktatás az iskolákból eltöröltessék” (103. l.).

Szép, remek szép kalász, mely az ígéret földjének utmutatja és vallási és faji harcok helyett a béke olajját jelképezi.

Mert erre szükség van! Szükséges hozzá a szív, melyről az áll, hogy „ez az egyedüli nemes szerv az emberben” (141. l.). A meggyőződés csak bizonyos keret. Ennek igaz (különösen vallási téren) erősnek kell lenni. De hogy a keret ne váljék elszigetelő kerítéssé, bele kell illeszteni ebbe a keretbe a szívet, a szeretetet. Ennek nyomán fakad a megbecsülés és tisztelet és annak belátása, hogy más vallási meggyőződésének elfogulatlan bírói mi igen nehezen tudunk lenni és ha más keretből nézünk másra, akinek más a vallási meggyőződése, hát ritka dolog, hogy nem igazságtalanul ítélünk.

Igen, itt nemes szívre, érzésre van szükség, mert csak a nemes érzelmeknél honol a béke. Így tapasztaltuk ezt nem régen Amerikában, mikor Gibbons bibornok jubilált és az egész köztársaság Taft elnökkel részt vett az ünnepségen. Ekkor történt az is, hogy „az episkopális protestáns egyház püspöke ott várt a kath. érsek székesegyházának kapuja előtt s mikor a bibornok onnan kijött, ott, a templom ajtó előtt, óriás közönség jelenlétében fejezte ki jókívánatait”. (Religio 1911. 26. sz.)

Ebből a magasabb fölértésből fakadt az a testvéri csók is, mely akkor esattant el, mikor gr. Széchényi István és gr. Teleki László agyonlőtték magukat.

„Ez a két halál a felekezeteiket testvéri szeretetbe kapcsolta össze. A Széchényi reguimenek ott voltak a protestánsok és a kath. templomokban és a Teleki gyászistentiszteleteken a prot. templomokban a kath. klérus nagyjai. Mikor elhangzott a Szózat erőteljes szava:

Aldjon vagy verjen sors keze,
Itt élned, haldod kell,

az egész közönség önkénytelenül égre emelte kezét. Bartakovics Béla egri érsek pedig a gyászbeszédet tartó Török Pált a pesti kálvinista templom udvarán megcsókolta.” (A Cél 1911. 3. sz. 144. l.)

... A fölszedett kalászok szelleme ilyenféle reflexiókra vitt bennünket. Lehet, hogy kalászok közt járván, buzavirágot szedtünk és virágcsokor lett a széljegyzetekből. Ha így van, kijelentjük, hogy nem tolakodunk vele. Sőt nem is adjuk oda az „Elhullott kalászok” szerzőjének, mert el sem fogadná. E helyett megtartjuk magunknak, mert a mai időkben létkérdés, hogy a nagy eszmékből font koszorút önmagunknak tűzzük föl, hogy így el ne tévedjünk!!

Bár győzne a nemes eszményiség ...

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Törköly József áll. isk. igazgató tegnap, 15 én, családjával Iglófüredre utazott pár heti üdülésre. Ígéretét bírjuk kedves Józsi bátyáknak, hogy mint tavaly, úgy az idén is föl fog bennünket keresni egynehány józsi fürdői levéllel.

Széman Endre helybeli rkath. prépost-plébános és dr. Löcherer Tamás közokmányi igazgató fiával Gézeval, négy heti kültöldi utra indulnak f. hó 18-án. Dr. Löcherert dr. Kármán Aladár kórházi osztályorvos fogja helyettesíteni távolléte alatt.

Máriássy Andor rakottyási földbirtokos, de budapesti lakos családjával rokonainál Nyustyán nyaral.

Kármán Aladár dr. lapunk belső munkatársa f. hó 18-án jön haza családjával Balatonfüredről, ahol 4 hétig üdült. Hazatérve megkezdi működését a munkásbiztosító pénztárnál és a megyei közokmányhál.

Uj plébános. Lapunk zártakor szép kitüntetés hírére vettük. Traum Pétert, az aranytollal író káplánt Nagyrőce város plébánosává nevezték ki. A kinevezés Koburg Fülöp herceg, mint patrónus prezentálására történt s ezt a prezentálást a rosznyói megyéspüspök elfogadta s Traum Pétert a kitüntetésre fiatalon is méltónak találta. Ez a kinevezés lapunkat is igen közelről érdekli, mert kitünő munkatársunkat: a „Szeljegyzetek” megalapítóját és íróját érte, aki más rovatokban is rászolgált közönségünk elismerésére. Körünkbeli távozását ugyan igaz sajnálkozással vesszük tudomásul, de a felső elismerés szívöböl jövő igaz örömmel örvendezünk és azt hisszük, hogy a szellemi összeköttetés a jövőben sem szakad meg köztünk: széleskörű tudását és finom tollát jövőre is érvényesíti lapunk hasábjain! Rimaszombati helyét Erm József káplán tölti be.

Kinevezés. Chrenkó Árpád p. ü. számtanácsos, alsókubinyi számvéviségi főnököt, aki városunkban is hosszabb ideig működött; a pénzügyminiszter kinevezte a VII. fizetési osztályba pénzügyi tanácsos, számvéviségi főnökké.

Ternyei Miklós pénzügyi számtisztet, boldogult Ternyei János fiát pedig számellenőrré léptették elő.

Dénes gróf Kecskemétnék. Andrassy Dénes gróf értesítette Kecskemét város tanácsát, hogy az építéshez tíz kettős vagon tölgyfagerendát ad, mit már föl is adott a rosznyói állomáson. Dénes gróf segítségével, amellyel a földrendés sujtotta magyar várost istápolja, több ezer korona értéket jelent.

Elöléptetés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Vaskó Lajos györi ref. elemi iskolai tanítót, városunk szülöttét, 1911. szept. 1-én kezdődő hatállyal kinevezte a dévai áll. tanítóképző intézetbe a X. fizetési osztály 3. fokozatába gyakorló iskolai tanítóvá.

Gyászrovat. Özv. dezséri Bobok Györgyné, szül. Nyirák Mária Léván f. hó 6-án meghalt, ugyanott f. hó 8-án temették. Az elhunyt tisztes matrónában dezséri Bobok Tivadar rimamurány társulati erdőmester édes anyját gyászolja.

A fővárosi lapokban olvassuk, hogy felsőkubinyi és deményfalvi Kubinyi János es. és kir. kamarás, nyugalmazott altábornagy, a Lipótrend lovagja, Nyitra város díszpolgára f. hó 11-én Budapesten 81 éves korában elhunyt. Az elhunyt jeles katonai megyénkben született a híres Kubinyi család katolikus ágából Rozsnyón, hol atyja Bartakovich püspök később egri érseknek volt kedvelt jószágigazgatója. A szabadságharc idején a fiatal deli szép legény bevált honvédnek s végig küzdötte a szabadságharcot, mely alatt magasabb tiszté lépett elő. A fegyverletétel után elfogták, lefokozták és várfogságra internálták egyik ausztriai várba, hol évekig sánczmuikát végeztettek vele és többi fogoly társával. Az általános amnesztia után besorozták egyik osztrák ezredbe és mint közlegény újra kezdette pályafutását fel egész az altábornagyságig. Egész életén át szerény ember volt s nem szeretett érdemével dicsekedni. Egy esetet azonban sikerült róla feljegyezni. Az 1881-iki híres királygyakorlat alkalmával történt, hogy mint honvéd ezredes ezredét Szikszó és Göncz között győzelemre vezette egy közös ezred ellen. József főherczegnek feltűnt ügyessége és magához hívatta. A főherczeg elé vágatott ezredes így jelentette a főherczegnek: Fenség! megvertem a németet. — Temetése f. hó 14-én ment végbe Budapesten nagy részvét mellett.

Lapunk zártakor vesszük a másik gyász-
hírt, hogy Rábely Ferenc, ki 41 évig szolgált

Budapesten a honvédségnél s mint czimzete őrnagy mostan ment nyugalomba, ideg rohamában f. hó 13-án éjjel budapesti lakásán öngyilkos lett. Az elhunytban lapunk kiadótulajdonosa idb. Rábely Miklós testvér öccsét gyászolja. Rábely Miklós csak a múlt héten volt Budapesten s különben jómodoru szelidlelkű testvérét meglátogatni s már akkor súlyos bajáról panaszkodott neki. A szomorú eset alkalmából Rábely bácsit számosan keresték fel részvét kifejezéseikkel.

Püspöki pásztorlevél. Sipeki Balás Lajos rosznyói püspök pásztorlevele a már közzölt személyi változásokon kívül utasításokat ad házassági ügyekben; megengedi, hogy a házasságkötések különös felmentés nélkül délutáni órákban, sőt vasár- és ünnepnapokon is történhessenek. Házassági felmentéseknek távirati uton való kérelmezését el kell kerülni, mert a római szentszék ezt a módot eltiltotta. A törvénytelen szülötteknek, akiket utóbb törvényesítettek, nem kell ezért többé pirulniok, mert kivonat helyett bizonyítványt kaphatnak, amelybe törvénytelen származásuk nem kerül bele. Ez kétségtelenül humanus intézkedés. — Régi egyházi tárgyak csak püspöki engedéllyel adhatók át gyűjtemények részére. Az orsz. kath. tanítói segélyalap elnökségének felhívását közli a segélyért folyamodások benyújtása tárgyában. Krasznahorkaváralja megüresedett plébánosi állásra aug. 10-ig tartó pályázatot hirdet.

Városi közgyűlés volt lapunk zárta után tegnap délután 4 órakor, a melyen a következő ügyek fölött határoztak: 1. A vasuti ügyekben megszavazott 740 ezer koronából a pénzügyminiszter által jóváhagyott 440 ezer korona hovátordítása. 2. Az esetleg beérkező esztornázási tervek tárgyalása és a munkálat elhatározása. 3. Az iparostanonez iskola jövő iskolai költségvetése. A közgyűlés lefolyásáról lapunk jövő számában referálunk.

Vármegyei közgyűlés. A vármegye közönsége holnap f. hó 17 és a következő napon 18-án fogja rendes nyári közgyűlését megtartani.

Városunk köztisztasága. Régi nóta már az, hogy a mi különben esinos kis városunk bizony nagyon piszkos és illatos. Az utazott és szélesebb látókörral bíró városatyák törtek is rajta sokszor a fejüket, hogy miképpen lehetne ezen segíteni. Sajnos ez ideig a nagy kérdés megoldatlan maradt. Most azonban, midőn már ássák a földet a vízvezetéknek és csatornának, vége lesz a sok fejtörésnek és olyan lesz városunk, mint a patyolat. Az a szomorú kép tehát, melyet a vármegye főorvosa a mostani helyszíni vizsgálatnál talált, egy év múlva reméljük el fog tűnni. De mégis marad egy folt, a mely még jobban fog piszkolni és bacillusokat terjeszteni: az Erzsébet-téren dívó mindentéle napi piac. Erre még bővebben reá fogunk térni.

A csizi fürdőből. Csizi fürdő látogatottsága, daczára a szeles, borus időnek, folytonosan emelkedik. A vendégek létszáma a múlt héten már elérte az ezret, különösen nagy számmal jelentkeztek súlyos betegek és az idény első fele újból igazolta e nagyhatású gyógyvízhez fűzött reményeket. A társas élet igen élénk, művészi esték és egyéb szórakozások gyakran összehozzák a vendégsereget a társadalom legjobb alakjai közül

Hatalmas szökőforrásra bukkantak a nógrádmegyei Ipolynyitra községben kőszénkutatás közben. Mintegy háromszáz méter mélységben járt a tőrő, mikor hatalmas vizsugár tört elő a mélyből 20—25 méter magasra csapva a vizet. Ez a jelenség már napok óta 5—10 percenként megismétlődik hasonlóan a ránkfüredi szökőforráshoz. A kilövelt víz szénsavval telített és jódtartalma. A kőszén kutatás azóta szünetel és a szomszédközségek lakói, valamint a közelfekvő városokból is csapatosan jár a nép az érdekes tüneményt nézni.

Katonai díjlövészet. A Jolsván állomásozó honvéd zászlóalj, mint azt a zászlóalj derék parancsnoka, Intzedy őrnagy az alispánnal közölte, e hóban tartja meg szokásos díjlövészetét. Az alispán helyettese dr. Fernet Gyula megyei főjegyző, úgy mint a múltban is, a vármegye részéről egy szép ezüst órát ajánlott fel tiszteletdíjjul.

A kishonti ág. hitv. ev. tanítói egyesület f. évi július hó 7-én Klenócson az ág. hitv. ev. templomban tartotta *Lipták* Endre rimakokovai ev. tanító elnöke alatt tenálásának 125 éves jubilaris közgyűlését. A közgyűlés *Mikulás* János klenóczi ev. tanító Bach C. op. mesteri orgona játékával, egyházi énekkel s az elnök által elmondott gyönyörű alkalmi imával kezdődött. A tárgysorozat első pontja volt az elnöki megnyitó beszéd, mely ugy tartalomra, mint alakra igen jó benyomást gyakorolt a jelen volt vendégekre és a tanítóságra, majd szívesen üdvözli Nt. *Banczik* Sámuel espereslelkész, *Kolbenheyer* József körlelkész, *Palkovics* Pál, *Argay* György dr., *Kuzmányi* Jenő lelkészeket, *Bihary* István kir. s. tanfelügyelőt, Klenóczi község elöljáróságát s a nagyszámu hölgy vendéget. Ezután javasolja az elnök, hogy *Geduly* Henrik püspököt a közgyűlésből táviratilag üdvözöljék. A közgyűlés lelkesen hozzájárult az indítványhoz, és a püspök urat táviratilag üdvözölte. *Bihary* István s. tanfelügyelő az elnöki megnyitó hatása alatt lelkes beszéd kapcsán buzdítja a tanítóságot, tanítói s hazafiui kötelességei teljesítésére. Új tagok felvétele után, mely az elnök részéről tradicionális szokásu kézzorításal történt, — *Mikulás* János klenóczi ev. tanító sikerült minta tanítást tartott a történelem köréből. *Bihary* István s. tanfelügyelő s többek hozzászólása után a közgyűlés az általa bemutatott módszert helyesnek találta s előadásáért jknyvi dicséretet s köszönetet mond. — Ezután *Kiss* Lajos osgyáni ev. tanító, egyesületi jegyző a kishonti ev. tanítóegyesület 125 éves történetét; *Kicsiny* Pál klenóczi ev. tanító pedig a kishonti ev. tanítók segély egyesületének történetét olvasták fel. Mindaketten nevével teljesen ellentétben álló munkát végeztek és e tárgyakban kifejtett, nagy körültekintéssel járó munkásságukért a közgyűlés dicsérő s hálas köszönetet mond. — Elnök javasolta, hogy mindkét munka „Iskolánk” cz. tanügyi lapban jelenjen meg és felkéri *Bihary* István s. tanfelügyelőt arra, hogy nevezett lapban ezeket közzétenni szives legyen, mit a s. tanfelügyelő ur meg is ígért. — Az idő előrehaladottsága miatt a tárgysorozat 10-ik pontjában felvett „A nevelés eszközei s azok nevelő értéke” cz. értekezést, melyet *Breuer* János rimaráhói ev. tanító dolgozott ki, a jövő évi gyűlés tárgyai közé sorozta a közgyűlés. — Több, az egyesületet érdeklő ügy elintézése után a közgyűlés egyházi énekkel, mely alkalommal ismét gyönyörködhetünk *Mikulás* János remek orgona játékában, — délután fél két órakor véget ért.

Anna-bál a rozsnói fürdőn. Nagyszabásu Anna-bálra készül a rozsnói közönség, melyet a vasas-gyógyfürdőben fognak megtartani. A bál hangversennyel lesz összekötve s jövedelmét a csak nem régen megalakult rozsnói patronázs-egyesületnek szánja. A bál és hangverseny elnökévé *Kathona* László dr. ügyvédet, alelnökkévé *Rákossy* Levente dr., *Strausz* Lipót dr. és *Pasteiner* Endre dr. ügyvédek, a hangverseny rendezőjévé *Nógrády* Albert dr. ügyvédet és pénztárossá *Kovács* Miklós takarékpénztári tisztviselőt választották meg.

Másodvirágzás. *Bornemisza* Elemér batakai földbirtokos kertjében áll egy fiatal szép körtefa, mely ez időszerint a nyáron már másodsor virágzik. Azokat, kik a természetrajzzal foglalkoznak, bizonyára érdekelni fogja e ritka jelenség.

Adomány Amerikából. *Ij. Bábás* Józsefné, fényképész neje, Amerikából 20 koronát küldött a nyomorék gyermekotthonnak. A leghálásabb köszönettel nyugtázza e nemes cselekedetét a messze távolból is ide gondoló honfitársnak az Elnökség.

Vozáry Pál a földrengésről. *Vozáry* Pál kir. mérnök, a ki „Meteor” czimű szaklapjában az időjárás előre felismerésében évek óta kitűnt: a napokban meghívott közönség előtt érdekes felolvasást tartott a budapesti mezőgazdasági muzeumban a földrengésről. Előadásában ellentétes álláspontra helyezkedik a geológusok nézeteivel, a kik szerint az áltoldi földrengés nem egyéb, mint a súlyedő földrtegek kiegyenlítődése. *Vozáry* új elméletet állít föl. E szerint a földön kívül álló és hozzá közeledő testek villamossága zavarja meg a belső

olajszerű hig részeket és pedig leginkább akkor, ha a terület vizei kiszáradtak. Ezt az elméletét érdekes kísérlettel is igazolta üveggömbe töltött petróleummal, a melyet a szétválasztott villamosság erősen megzavar, míg ha vízzel keverik, akkor nyugodt marad. Így tehát a földrengéseket okozhatják más égitestek is villamos behatásaikkal, a mint az időjárásra is nagy hatásuk lehet.

Betörés a gazda távollétében. *Szabó* Elemér dr. székestehérvári honvéd törzstörvos lakásán addig, — míg Rimaszombatban időzött édes anyja özv. *Szabó* Györgyné látogatásán, betörők jártak és igen értékes régiséggyűjteményét megrabolták mintegy tizezer korona erejéig. Az alattomban működő régiséggyűjtőket nyomozzák.

Anna-bálok. Vármegyénknek minden időben megvoltak a helyei, hol híres és zajos Anna-bálok tartattak. Különösen a 70 es években voltak híresek az ajnácskői, lévarti és várgedei Anna-bálok. — Ajnácskő fürdő eltűnt a föld színéről s a régi híres fürdő környéke ma libalegő. A nagy szála pedig, ha még barbár kezek le nem rombolták, ki tudja mi czélra használtatik ma. Várgede elég jól prosperál, csak az fejlődésének a kerékkötője, hogy tulajdonosa nem képes eleget belé tekinteni. Lévtart új kézbe került és szépen emelkedik, mert vizéről és gyógyerejéről esodákat regélnek. Felámadt tehát hallotaiból régi hírneve s reméljük nem fog többé visszahanyatlani penészes sírjába, melyben oly sokáig pihent. Ide sorakozik a még aranylag fiatal *Csiz* fürdő. Sorsa ellenkező *Ajnácskő* sorsával. Ahol ezelőtt 25 évvel még libák legeltek, a piszkos *Baracza* partján, ott ma gyönyörű park várja a vendéget. Szépen berendezett szanatorium, díszes és kényelmes pavillonok stb. állnak rendelkezésére a gyógyulást keresőknek. E hely volt tehát az utóbbi évtizedben a gömőri Anna-bálok híres színe helye, hol nem egy házasság keletkezett; hol nem egy véres kardaffér támadt; honnan nem egy hazárdjátékos távozott üres erszénnyel. De hát ez az ősi magyar virtus, mely nélkül egy Anna-bált el sem lehet képzelní, akárcsak egy barkó bucsut vagy lakodalmat vér nélkül. Most azonban fordul a esízi vendéglős szerencséje is. Mert mint a beküldött meghívóból olvassuk, a sajjóvölgyi ifjúság, hol még van kedv és nincs blazirtság, özv. *Szentiványi* Józsefné urasszony védnöksége alatt f. hó 22-én *Lévarton* sikerültnek ígérkező Anna-bált rendez. Már a védnökő szeretetre méltósága is elég arra, hogy a bál kitűnően fog sikerülni, annál is inkább, mert mellette az ottani gentry világ fiatal gárdája működik és tárad a bál sikere érdekében. *Csiz* sem marad el azonban, mert ottan pedig 24-én fog az Anna-bál megtartatni. Várgederől még nem kaptunk hírt. A Sajóvidékben olvasuk azonban és erről más helyen is megemlékezünk, hogy a rozsnói vasas fürdőben is sikeresnek ígérkező Anna-bált rendeznek. A sikerekről majd annak idején számolunk.

Csónakázó egyesület Rimaszombatban. *Dr. Wallentinyi* Dezső, főgimnáziumunk tanára, a helybeli koresolyázó egylet elnöke — mint halljuk — egy igen életrevaló eszme kivitele érdekében munkálkodik. A gondolat az, hogy a koresolyázó egylet tulajdonát képező koresolya pálya területe ne csak a téli, hanem a tavaszi, nyári és enyhe őszi hónapokban is kellemes, oleső szórakozó helye legyen városunk társadalmának s a nyári hónapokban eddig mo-csaras, füvel benőtt területet a Rima folyóból nyert állandóan folyó, friss vízzel megtöltik és csónakázhatóvá teszik. Hogy mily nemes, test-edző sport a csónakázás, azt olvasóink előtt szükségtelen most fejtegetnünk, tudjuk azt mindannyian és csak üdvözölhetjük a koresolyázó egylet elnökét a bezdeményezésért. A jelekből ítélve, több mint bizonyos, hogy az eszmét nemsokára megtestesülve látjuk; a kezdet nehézségein már tul vannak; a czél megvalósulás előtt áll, mert a csónakokat már megrendelték. Mi részünkről üdvözöljük az eszmét s annak megvalósulását annyival is inkább óhajtjuk, mert lapunk hasábjain egyik jeles tollu régi munkatársunk már évekkal ezelőtt agítált ennek az eszmének az érdekében és ha jól emlékszünk, munkatársunk egyidejűleg a *Széchenyi*-kertenek a kibővítését is óhajtotta a káposztaföld felé s a *Széchenyi*-kertet összekapcsolni a csónakázó

tóval egy sugárutszerű gyaloguttal, amely ketős fasorral vezetne egész a csónakázó tó pavillonjáig. Ez által nagyot lendülne a *Széchenyi*-kert irélksége és nagyban fokozná a csónakázás iránti érdeklődést. — Kedves is volna.

Köszönet. Mindazoknak, kik egyetlen támaszunk elhunytá alkalmából részvétüket kifejezték s ezzel mélységes bánatunkat enyhítették, ezuton mondunk hálas köszönetet. Özv. *Kmethy Pálné* és *Kmethy Herminke*.

Uj lap. Balassagyarmaton július 8-án új hetilap indult meg „*Nógrád*” czimmel, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági érdekkörrel. Felelős szerkesztője dr. *Buday-Plichta* Barna, társszerkesztő *Krudy* István. Uj lap-társunkat üdvözöljük.

Országos vásár. F. hó 12-én és 13-án szerdán és csütörtökön folyt le a rimaszombati nyári országos vásár, amelyre más években új buzát, rozst, árpát szoktak behozni. Most azonban csak igen kevés új árpa volt a délibb vidékről, a többi még lábón van. *Barackot* is meglehetősen sokat árultak a gyümölesfélék közül. A szarvasmarhák és egyéb hasított körmű állatok felhajtása a szokottnál élénkebbé tette a vásárt, mert hónapok óta szünetelt ezek felhajtása és a gazdák is jobban ráértek most bejönni, mint máskor, mert nem tartóztatta őket vissza az aratás.

Hullabonczolások. *Brezák* János hulláját, aki mult hó 16-án a helybeli közkórházban meghalt, f. hó 14-én dr. *Zehery* István törvényszéki orvos és dr. *Bleier* Leó orvosok exhumálták, miután halála gyanus volt.

Begezi Istvánné uraji lakos f. hó 10-én Urajon gyanus körülmények között meghalt. Hullájának bonczolása f. hó 13-án volt Urajon dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos és dr. *Molnár* Ferencz rimaszécsi orvosok által.

Öngyilkosság. *Misurák* András, aki *Gede* István vendéglős gyümölesös kertjében mint ör lakott, f. hó 13-án virradó hajnalra felakasztotta magát a gyümölesös egyik almafájára. A jóképű öreg ember régebben sirásó volt a rimaszombati temetőben. Ujabbán ugylátszik, a szesz italok mértéktelen élvezete rontotta meg lelki egyensúlyát s ezért és gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el bűnös tettet.

Reminiszcenciák a királygyakorlatokról.

1877—1911.

Most, hogy javában folynak a sztropkói királygyakorlatok előkészületei, amelyekre négy hadtestet, összesen több mint 180 000 embert összpontosítanak, nem lesz érdektelen a hazánk területén az utóbbi évtizedekben lezajlott nagyobb királygyakorlatokról is megemlékezni.

Jelentős gátló körülmények folytán az utolsó tizenhárom évben háromszor maradt el a Magyarországon tervezett királygyakorlatok. Első ízben 1898. szeptember 10-én a genfi tragédia következtében fújtak le az utolsó pillanatban a Szepességben tervezett királygyakorlatot. Szepes vármegye nagyobbára németajku, de hazafias közönsége nagy előkészületeket tett már a király fogadására, akinek a boldogult emlékü *Szentiványi* József, a jó öreg *Jócsi* bácsi kies fekvésű csorbai kastélyában kellett volna laknia. A szepesiek és *Szentiványi* József legnagyobb sajnálatára, aki egy egész vagyont áldozott, hogy a királyt méltóan, magyaros vendégszeretettel fogadhassa, a hadgyakorlatot a következő évben sem tartották meg a Szepességben, hanem nagy lovassági gyakorlatot terveztek Pápán, amelyet azonban a váratlanul bekövetkezett esős időjárás miatt a király már az első napon letuvatott. A harmadik királygyakorlatot, amelyik elmaradt, tavaly kellett volna megtartani Sztropkón, amelyet a lovak közt kiütött takonykór miatt halasztottak el az idénre.

Nevezetes, sőt történelmi jelentőségű volt az 1877. évi kassai királygyakorlat, amikor az első udvari ebéden *Albrecht* főherczeg az orosz czárra és hadseregére, mint hű szövetséges társára felköszöntöt mondott, amelyet ezekkel a szavakkal kezdett:

— Ich gratuliere, die Türken sind vernichtet.
A felköszöntő annak idején óriási feltűnést keltett, annál is inkább, mivel néhány óra múlva a táviró jelentette, hogy Osmán basa a plewnai hős az ottani vársánczoknál csufosan megverte az ostromló orosz hadsereget. A török katonai attassé a felköszöntő után tüntetőleg távozott az udvari ebédre.

Az 1881. évi mezőkövesd—miskolczi hadgyakorlatok alkalmával a 4-ik számú hadtest élén Edelsheim Gyulai Lipót báró a 6-ik számú hadtesttel állott szemben, amelyet különös kivételképpen Máriássy János altábornagy, a kassai 3-ik számú honvédkerület parancsnoka, az aradi és budavári 48-as hős vezetett. A gyakorlaton a 4. hadtest láthatólag vereséget szenvedett, a mi miatt a gyakorlatok után a két vezér összeszólközött és annak idején nagy feltűnést keltő véres párbajt vívott, amely csaknem Edelsheim-Gyulai báró halálával végződött.

Utána a király 1887 augusztus 7-én tartott nagy honvédségi hadgyakorlatot Nyitrán, majd szeptember 9-én lovassági gyakorlatot Csáktornyán, szeptember 11-én és szeptember 20-án pedig jelen volt a 6. és 12. sz. hadtest gyakorlatán Töketerében, illetve Déván. 1888-ban a király jelen volt a 7. hadtest gyakorlatán Belovárban, a hol kivüle akkor Rudolf trónörökös és Edvárd, az akkori walesi herceg, az azóta már elhunyt későbbi angol király is megjelent. 1891-ben a nyitrai megyei Galgócson és az erdélyrészi Beszterczén tartották a királygyakorlatokat.

1892-ben Pécsen volt a királygyakorlat és ez arról nevezetes, hogy itt a 32-es budapesti háziezred agyonhajszolt tartalékosai egy diszmenetnél zavart idéztek elő, mire félig-meddig büntetésből az egész ezredet Plevljébe helyezték át és csak az 1896. évi ezredévi kiállítás után kerültek vissza Budapestre.

1893-ban zajlott le a híres kőszegi gyakorlat, ahol 140 ezer ember, még pedig a 2. számú bécsi, a 3. számú gráci, az 5. számú pozsonyi és a 13. számú zágrábi hadtest volt összpontosítva. A győztes a déli hadsereg parancsnoka: Rheinländer báró tábornagy volt, míg a csatavesztes északi sereget Schönteld báró lovassági tábornok vezette. A királyon kívül Vilmos német császár, Albert szász király, Arthur connaughti herceg és Lipót bajor herceg is jelen voltak a hadgyakorlaton. Felejthetetlen látványt nyújtott az, amikor Vilmos császár saját huszárezredét, a debreczeni 7. számú huszárezredet rohamra vezette az 1. számú császárdragonyos ezred ellen. A kőszegi nagygyakorlatot megelőzte szeptember 9-én a borossebesi királygyakorlat a 7. temesvári hadtesttel.

1894-ben szeptember 14-én kezdődött a négy napig tartott híres balassagyarmati hadgyakorlat, amikor leirhatlan fényvel, pompával és lelkesedéssel fogadta Nógrádvármegye a királyt, aki az 50-es években tett körutazásánál nem jutott el e derék vármegyébe. Ez a hadgyakorlat az 1894 őszén uralkodott nagy szárazság miatt csaknem elmaradt. Miskolcztól különvonatokon szállították ötakós hordókban az összpontosított 80 ezer főnyi sereg részére az avasi hegyi forrásokból beszerzett jó ivóvizet. Itt Lobkowitz Rudolf herceg vezette a Nagymaros felől induló 4. számú Budapesti hadtestet a mádi Kovács György tábornagy által vezetett és Szécsény felől érkező 6. számú kassai hadtest ellen. Itt tudvalegőleg Mádi Kovács vezette győzelemre csapatait, bár kifizmodott lábával lóra nem tudott ülni s kocsin vezette seregeit.

A balassagyarmati hadgyakorlatra mindenki, akinek volt alkalmá azon jelen lenni, egyforma szeretettel gondol vissza. A vármegye a király fogadásánál olyan fényt és pompát fejtett ki és egyébként is oly körültekintőnek és áldozatkésznek mutatkozott, hogy mindenki el volt ragadtatva és megelégedve. A hírlaptudósítónak 12 különfogatot bocsátott rendelkezésükre a gavallérosan viselkedő vármegye egyheti használatra. Az ott járt udvari méltóságok még most is emlegetik, hogy a királyt még sehol sem fogadták olyan lelkesedéssel és pompával, mint Nógrádvármegyében és a király ott léte alkalmából maga is többször elismerését fejezte ki e fölött. Amikor a király szeptember 15-én Nagymarosról kocsin megérkezett, a nógrádvármegyei határon ötven uri négyestogát csatlako-

zott hozzá. Valamennyi fogat sallangos magyar szerszámmal volt ellátva és a bakon nyalka parádés kocsisok és sujtásos mentéjű huszárok ültek. A kocsikban ülő nógrádi szép asszonyok és leányok lelkesen üdvözölték a királyt, midőn az utszélén rajvonalban álló ötven négyestogát mellett lépésben elhaljtatott. A ribári határban újabb meglepetés érte a királyt. A 25 tagu halálfejsűvegű nógrádi nemességi bandérium csatlakozott a király-menethez. A bandérium az 1848/49. évi gömör-nógrádi fölkelő lovasságnak halálfejes légióöltözetével megegyező ruhát viselt: karmazsinpiros atillát, a vállon panyokára vetve fekete prémes mentét, tekete sujtásos magyar nadrágot, ősi kardot, sárga eszímát, sastollas báránybőrűveget piros hajtókával és elől ezüst halálfejjel és keresztbe tett karsontokkal. A király és fényes kísérete meglepetve nézte a festői csapatot, amelyet Zubovics Fedor kapitány, a szárazföldi torpédok ezermestere vezetett egy gyönyörű patkólatlan arabs sárga félvéren. A király kocsija előtt, mint a szélvész vágatott be a csapat Balassagyarmatra, ahol a bandérium a megyeháza előtt hirtelen megállt és a lovasok arcvonalba állva az időközben megérkezett király előtt kirántották fényes kardjaikat és katonásan tisztelegve háromszoros éljent kiáltottak a királynak. A lelkes ováció mélyen meghatotta az uralkodót, aki Zubovicsnak és Berchtold grófnak legmelegebb köszönetét fejezte ki.

Másnap a király a megyeház disztermében fogadta Nógrád és a szomszédos vármegyék törvényhatóságainak küldöttségeit. Itt történt, hogy Dégenfeld Lajos gróf, Nógrádvármegye főispánja a szokatlan milieuban zavarában „Méltóságos uram”-nak titulálta a királyt. Mellette állott a hadi éremmel dekorált Báró Hámos László akkori gömöri főispán, aki észrevétlenül megrántotta Dégenfeld főispán mentéjét, mire ez hamarosan kiigazította a „méltóságos” szót „felséges” uramra. A király szeliden mosolyogva fogadta mindkét megszólítást.

A főhadiszállás a pitvarezi magaslatokon volt. A királynak mindenre kiterjedt a figyelme és észrevette a legkisebb hibákat, vagy mulasztásokat. A hatodik hadtest egyik kassai ütegének századosa a király láttára valószínűleg lámpalázt kapott és daczára annak, hogy a tüzelésre kész üteg felé vágatva, egy huszárszadron közeledett, eléjelejtette kitézni az ágyu mellé a hosszú nyélen lévő vörös zászlót. A király rákiáltott, természetesen németül:

— Kapitány úr, nem látja, hogy lovasság jön?

Ez azzal látható haraggal rácsapott a lovára és Albrecht főherceg szomszédos főhadiszállására lovagolt. A főherceg akkor, mint 79 éves katona utoljára vett részt hadgyakorlaton. A lóra az öreg tábornagy már alig tudott felszállni és azért Balassagyarmaton két markos tüzeraltiszt emelte a ló nyergébe, amelyhez azután odaszíjazták épp úgy, mind annak idején a 80 éves Radetzky gróf tábornagyot az 1848. évi győzelmes novarai csatában tették. Itt történt meg Balassagyarmaton, a pitvarezi magaslatokon, boldogult Futtaky Gyulával, a félhivatalos harczeri tudósítóval, hogy egy szelid, sárga katonapárjánál ülve, előtte elvágatott egy huszárszad, egy trombitajelre a kiszolgált huszárló Futtakit a huszárszadron közé vitte, ami az ott közel álló katonai előkelőségeket nagy derűtségre hangolta.

Igen érdekes lefolyású volt az 1895. évi bánffyhunyadi királygyakorlat is, amelyen a 7. hadtest Waldstätten tábornagygyal az élén a 12. nagyszabású hadtesttel állott szemben, amelyet a híres Galgóczy altábornagy vezetett. A király akkor a „tejedelem” Baresay Domkos kastélyában lakott és megelőzőleg Kisczellben lovassági gyakorlatot, utána pedig Zentánál a Tiszán egy lovassági usztatási gyakorlatot nézett végig a régi zentai török csatatermentén.

Emlékezetes volt az 1897. évi tatai hadgyakorlat is, a melyen 75 ezer ember vonult fel és pedig az 5. pozsonyi hadtestet Frigyes főherceg vezette a budapesti 4. hadtest ellen, amelynek Lobkowitz Rudolf herceg volt a fővezére. Ezen a hadgyakorlaton Vilmos német császár is jelen volt és a királlyal együtt néhai Esterházy Ferencz grófnál volt megszállva.

1898. szeptember 2-án Buziáson tartották a királygyakorlatokat, ahol a 7. temesvári és a

12. erdélyi hadtest állottak szemközt. Utána következett volna szeptember 12-én a szepességi-lőesei királygyakorlat, amely mint említettük, a királyné gyászos emlékü halála folytán elmaradt. 1899. szeptember 9-én kellett volna lefolynia a pápai lovassági hadgyakorlatnak, de a király a nagy esőzések miatt lefuvatta.

1901. évi szeptember 12-én Dolni-Miholjácson volt a királygyakorlat és ezen Ferdinánd román trónörökös is résztvett. 1902-ben a sárvári királygyakorlaton Vilmos a német trónörökös vett részt. 1903-ban Temesujtalon volt nagyszabású hadgyakorlat és ezen 45000 ember vett részt. Utána szeptember közepe felé tartották meg a galicziai Chlopy melletti híres hadgyakorlatot, amikor a király báró Beck vezérkari főnök javaslatára a nagy feltűnést keltett hadiparancsot adta ki. Utána következett a veszprémi királygyakorlat 1908. szeptember 10-én, amelyen Ferencz Ferdinánd trónörökös is résztvett és most ősszel, szeptember 11-én kezdődik a sztropkói királygyakorlat, amelyen négy különböző hadtest; még pedig a 6. kassai, a 10. przemyszei, a 11. lemergi és egy kombinált hadtest vesz részt összesen mintegy 180000 emberrel. A déli hadsereget Frigyes főherceg, az északit pedig Frank Libor gyaloglasi tábornok, hadsereg felügyelő fogja vezetni. E nagyszabású hadsereggyakorlaton próbálják ki először gyakorlat keretében a hadsereg ujonnan beszerzett kilenc különböző kormányozható katonai léghajóját. *Markó Miklós.*

Hirdetmény.

11545. sz. — A miskolczi m. kir. kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértő által megküldött terviratokat, műszaki leírást és az arra adott szakértői véleményt oly felhívás mellett adom ki Rimaszombat r. t. város polgármesterének, — hogy azokat a város közházánál 30 napra kitévén, erről a lakosságot dobszó útján s ez ügy közérdekű voltára való figyelemmel jelen hirdetménynek a helyi lapokban való közzétételével is azzal értesítse, miszerint azokat megtekinteni s ellenük netán létező kifogásait vagy észrevételeit a tárgyalás napjáig írásban az alispánnál beadni, avagy a tárgyaláskor jegyzőkönyvbe bemondani bárkinek is szabadságában áll, a később beadandó felszólamlások azonban többé figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen ügynek tárgyalása végett határidőül az **1911. évi augusztus hó 16-ik** (tizenhatodik) napjának d. e. 10 óráját Rimaszombat r. t. város közházához ezennel kitűzöm s azon leendő megjelenésre Rimaszombat r. t. város előljáróságát s általa a város érdekelt közönségét, Felsősziklás község közbirtokosságát, Felsősziklás, Alsósziklás, Cserencsény, Orlajtörök községek előljáróságait és általuk közönségét, továbbá Golema János, Fejes Mihály, Hanko János, Kruspir István, Hanko Szabina, Valent György, Szruka Mária, Cseps Zsuzsanna, Hanko Mária, Antal András, Kaizer József és neje Obranyik Rozália képviselője Hankó György felsősziklasi lakosokat, kiskoru Szlavik Mária t. t. gyámja özvegy Szlavik Andrásné alsósziklasi lakost; a M. á. v. miskolczi üzletvezetőségét; a M. á. v. vasúti és hajózási főfelügyelőségét; a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatalát; Zarka Elemér műszaki tanácsos, tervkészítő budapesti lakost, dr. Meskó Miklós és dr. Szabó Károly vmegyei tisztifőorvos, illetve városi orvost, mint közegészségügyi szakértőket és a hatóságok előtt esetleg ismert egyéb érdekelteket a törvényes következmények terhe alatt megidézem s a miskolczi m. kir. kulturmérnöki hivatal, mint hatósági szakértőt megjelenésre felkérem.

Felhívom úgy Rimaszombat r. t. város, mint az érdekelt községek előljáróságait, hogy jelen „Hirdetmény” nek 30 napi közzemlére tételét igazoló bizonyítványokat esetleg általuk történt kézbesítéseket igazoló vétiveket a tárgyalás vezetőjének adják által.

Rimaszombat, 1911. július 14.

Alispán szabadságon:

Dr. Fonet, vm. főjegyző.

MEGHIVÓ.

A CSIZ-FÜRDŐBEN

a fürdő-vendéglő helyiségeiben folyó hó
:: 29-én **jótekonycélra** tartandó ::

ANNABÁLRA

tisztelettel meghívja a t. fürdővendégek
és a környék tánczkedvelő fiatalságát

1-2 a rendezőség.

Belépti-díj: személyenkint 1 K. — Kezdeté este 8 ó.
A zenét Tarka Lojzi zenekara szolgáltatja.

Kereskedő tanulónak

jó házból való fiu azonnal felvétetik:

KISS BALINT

élelmezési-üzlet kezelőnél

RAKOSBÁNYÁN. 3-3

Serki bor.

1-3

Alólirott tisztelettel hozom a nagyérdemű
közönség tudomására, hogy kitünő

serki fajboraimat

utczán át **80 fillerre leszállított áron** fogom kimérni. — Tisztelettel:
KRAUSZ DEZSŐ, „Gömör”-szálló.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás a hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségekkel — szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondke-vits Ferenczné** tulajdonossal. 2-3

KERESKEDŐ TANULÓUL

13-14 éves, tisztességes szülők gyermeke, ki helyesen írni, olvasni és jól számolni tud, tanulólul felfogadtatik:

HOFFMANN MIKSA

kereskedésében **JOLSVÁN**. 3-3

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 35. számú ház, melyben több lakás van és külön udvarral bir, szabad kézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek ugyanott **Rentka Jánossal**. 7-*

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és nagy kerttel eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek: **ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel**. 5-*

Megbízható ügynökök felvételnek.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

üzletfeleinek, t. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkértnék, hogy a javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 29-*

Megbízható ügynökök felvételnek.

Kereskedő tanuló.

Sárkány Boldizsár fűszer- és vegyes-kereskedésében Dobsinán, egy jó házból való fiu tanulólul felvétetik.

Pályázat körorvosi állásra.

4092-1911. sz. — Gömör- és Kishontvármegye rozsnyói járásához tartozó Oláhpatak, Alsósajó, Felsősjó, Gócs, Henczkó, Kisteketepatak, Nyilas és Sajóréde községekből Dobsina r. t. város székhellyel az 1908. évi XXXVIII. t.-cz.-ben megállapított 1600 kor. törzsfizetéssel és 800 koronáig terjedhető 200-200 koronás korpótlék, továbbá a jelenleg belügyminiszteri jóváhagyás alatt álló vármegyei szabályrendeletünkben megállapított lakás, fuvardij és látogatási díjak élvezetével rendszeresített, jelenleg üresedésben levő körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy orvostudori képesítésüket, illetőségüket s eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket **folyó évi július hó 29-éig** bezárólag hivatalomhoz nyujtsák be. Az ezen határidő lejártá után beérkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az 1908. évi XXXVIII. t.-cz. 6. §-ában előirt szabályok szerint megtartandó körorvos választói gyűlés határidejéül **folyó 1911. évi augusztus hó 2-ik napjának délelőtti 10 óráját** tűzöm ki Dobsina r. t. város közházához.

Rozsnyó, 1911. július 8.

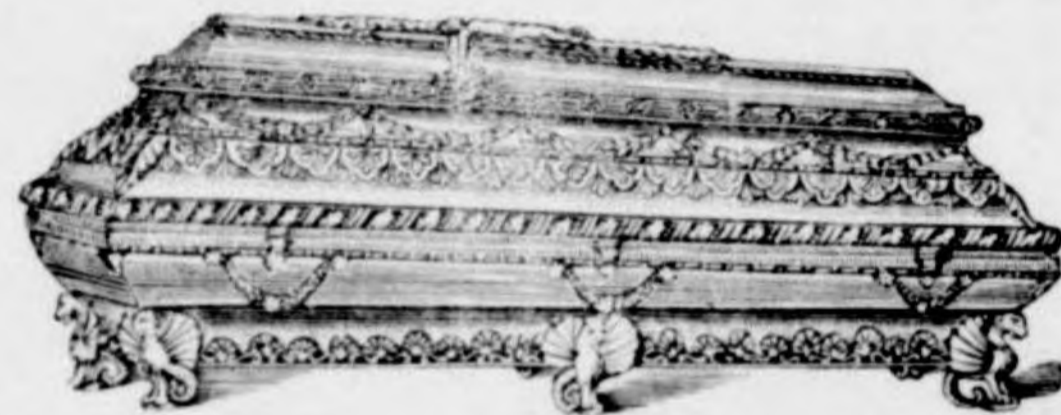
Főszolgabíró helyett:

Maurer, tb. főszolgabíró.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot



átvettem, azt ezentul a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** újonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem emélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érec- és fakoporsót, szemfedőt, sírkoszorút, koszoruzalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 29-*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

FLEISCHER és TSA.

GÉPGYÁRA ÉS VASÖNTÖDÉJE KASSÁN, VÁM-UTCZA 11. SZ.

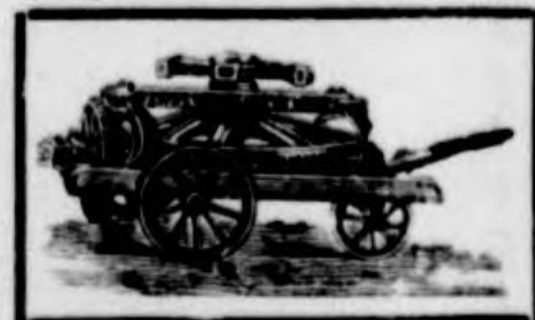
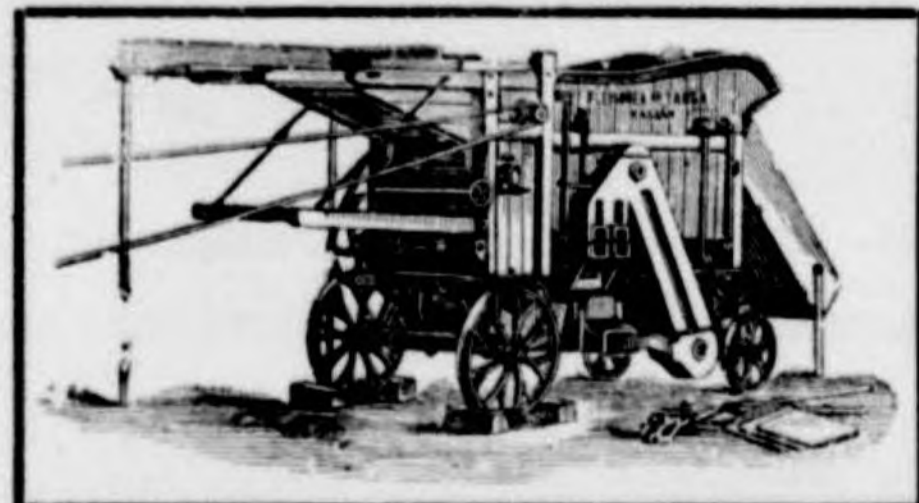
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czél szerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, mint p.: **Henze-főzőket, cukrosítókat, maláta-, burgonya-zuzókat, malom-berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntödénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük. 2-6



Meghívás.**Nagyroczei Népbank Részvénytársaság**

t. részvényesei, Nagyroczen, az intézet saját házában folyó 1911. évi **július 30. napján** délelőtt 10 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

— 3 —

A közgyűlés tárgya:

Fiókintézet létesítése.

Nagyrocze, 1911. július 10.

Az igazgatóság.

Gyermektelen házaspár ¹⁻³
mint **inas** és **sza-
kácsné**, kerestetik
augusztus 1-re Sáros-
megyében lakó nőtlen
urhoz. — **Czim:** megtud-
ható a kiadóhivatalban.

Lóárverési hirdetemény.

586. sz. — A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesben az alább felsorolt lóanyag **f. évi augusztus hó 9-én** árverés útján a helyszínén eladásra kerül és pedig:

1. A mezőhegyesi ménesből:

csupán tenyésztőknek.

5 idősebb anyakancza,
1 idősebb igás kancza,
20 három éves kancza.
Ugyanez alkalommal minden megszakítás nélkül árverésre kerül:

4 idősebb anyakancza,
33 három éves kancza,
6 két éves kancza,
3 egy éves kancza,
4 választott kancza,
60 különféle koru és fajtájú herélt,
15 használati igás és nyerges ló.

2. A kisbéri ménesből:

7 négy éves kancza,
6 három éves kancza,
2 idősebb anyakancza,
2 használati nyerges.

Az árverés kezdete reggel 9 órakor.

Az árverési feltételek a helyszínén fognak a közönség tudomására hozatni.

Külön felhívatik a tenyésztők figyelmére a földművelésügyi miniszterium 32991—1911. sz. körrendeletére, mely szerint az I. alatt felsorolt kanczák kizárólag csak oly tenyésztőknek fognak eladatni, kik kötelezik magukat ezeket kizárólag tenyésztésre használni és tenyésztői voltak a vármegyei gazdasági egyesület által kiállított „Tenyészigazolvány” felmutatásával igazolják.

Mezőhegyes, 1911. évi július hó 10-én.

M. kir. áll. ménesparancsnokság.

Kiadó lakás.

Az Erzsébet-tér 8. számú ház emeleti része — **Haas Salamon üvegkereskedése fölött** — bérbe kiadó; — ezen lakrész 3 szoba és mellékhelyiségekből áll. Bérelni szándékozók értekezhetnek ugyanott a tulajdonossal. 2-3

Ingók árverése.

178. sz. — Néh. **Beliczky Gusztáv** nagyroczei plébános hagyatéki ingóságai a plébánia helyiségeiben folyó évi **július hó 25-én d. e. 9 órától** kezdve a nagyroczei kir. közjegyző által elárvereztetnek készpénzfizetés mellett.

Kelt Nagyroczen, 1911. jul. 13.

Dr. Kubinyi János, kir. közjegyző.

Veszünk öntött
ócska
vasat.

kgr.-ként 6—7 filléért, **ócska
fém**et rendes napi árban. 1—3
Rimaszombati kereskedelmi és köz-
gazdasági bank r.-t. gépgyára. ::

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és középtajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot, meggyet, málnát, ribizlit bármily mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, betötteket, citrom, narancs és **málnaszörpöt**, gyümölcs izeket, cukrozott gyümölcsöt és cukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlással, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó

felvilágosítással a gyárvezetőség készsége szolgál. 3—*

Levél és távirati czim: „KONZERVGYÁR” RIMASZOMBAT. —.

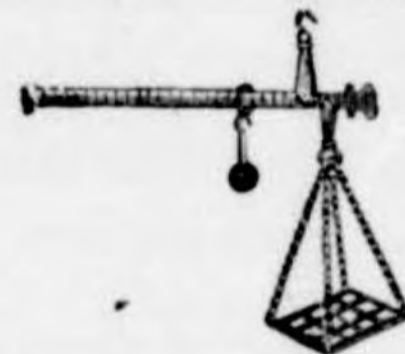
Első gömörvárm. villanyerőhajtásra berendezett mérleg- és gépjavító műhely.

2—*

KORENT V.

**géplakatos, gépész, mechanikus
és puskaműves.**

Rimaszombat, Szécsi-utca 3. szám alatt.



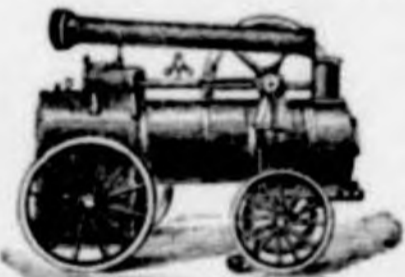
Alólírott tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, miszerint jó hírnévnek örvendő **mechanikai- és géplakatos-műhelyemet** a mai kor igényeinek megfelelően gyárszerűen, motorerőre, modern szerszám-gépekkel rendeztem be: mi által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindenféle speciális géplakatos munkát, gazdasági és más-nemű gépek és **mérlegek javítását** a legjutányosabb áron — úgy helyben mint vidéken — gyorsan és pontosan megelégedésre eszközölök. — Mindentéle

mérlegek és súlyok műhelyemben 1—2 nap alatt javíttatnak

és a helybeli állami mértékhitelítő hivatalnál meg is hitelesíttetnek. — Gazdasági gépek, lokomobilok, kazán- és tüzszekevények javítását, dugattyu-gyűrűk készítését, csapágyak (lágerek) öntését, továbbá hengerek és bármilyen méretű dobtengelek esztergályozását,



eséplőszekevények javítását és átalakítását elvállalom. — Községi tüztecskendők, szivattyúk, vízvezetékek javítását és ujak szerelését elvállalom, valamint minden e szakmába tartozó különleges mechanikai munkák; varrógépek, kerékpárok, villanyesengők, fegyverek ezután is pontosan



és mérsékelt áron javíttatnak. — A t. motortulajdonosok figyelmét különösen felhívom arra, hogy — a mennyiben állandóan szakképzett motor-szerelő tartok — minden rendszerű és benzin-motorok javítását úgy itthon műhelyemben, mint vidéken is elvállalom.

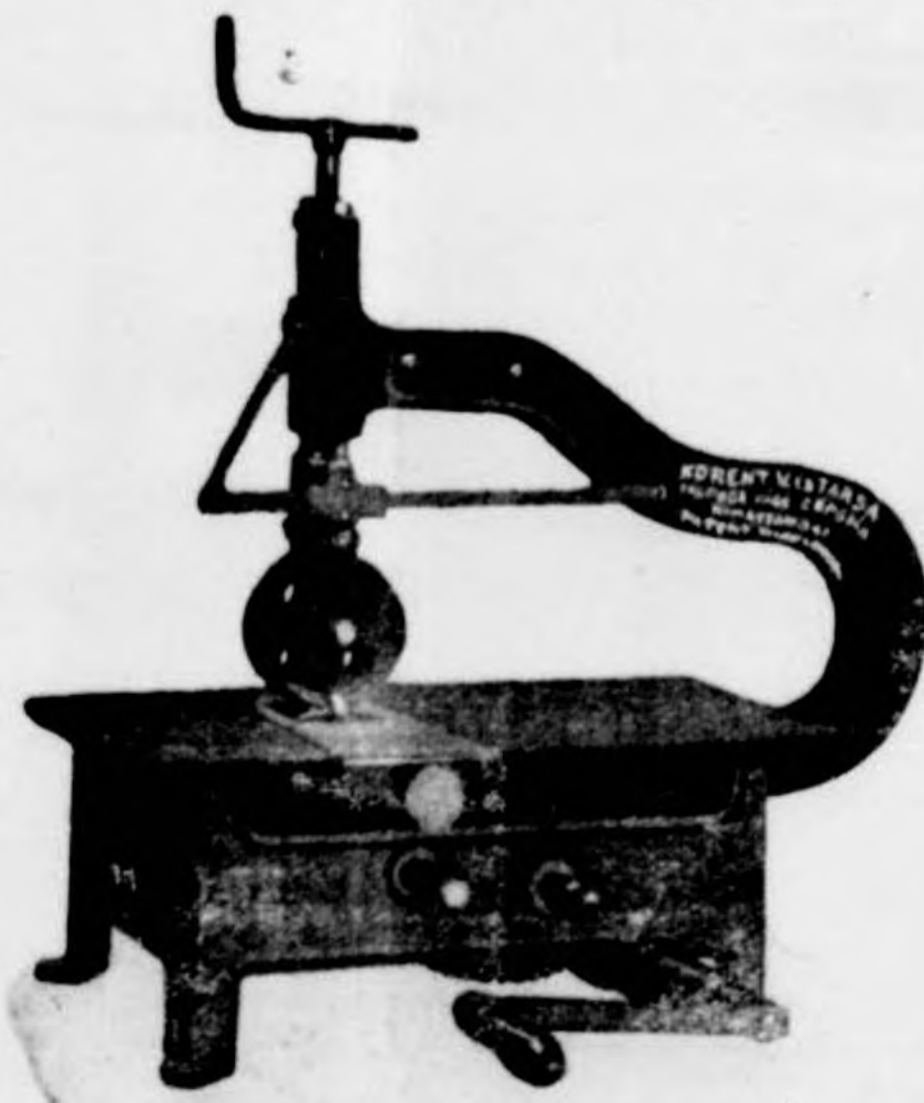
Sensatio a bőripar terén!

Gyártok: Saját találmányu szabadalmazott egyetememes talpbőrvágó s kivágó gépeket, mely bőrkereskedők, cipészek, cipőgyárosok és minden bőriparal foglalkozók részére nélkülözhetetlen, ezen géppel egész talpbőröket bármily nagy, egész- és féltalpakat, sarok le-metszéseket egy hajtásra — tetszés szerinti alakokban és vonalban — egyenes vagy dült (rézsut) metszésben lehet végigvágni, illetve kivágni.

A nagyérdemű közönség pártfogását és rendeléseit kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

KORENT V.

Árjegyzék e gépekről ingyen!



Szabadalmazott bőrtalpvágó gép.